

Slovo k povzbuzení na neděli 29. června 2025, na slavnost **sv. Petra a Pavla**, apoštolů
Biblická čtení: Sk 12,1-11; Ž 34; 2Tim 4,6-8.17-18; Mt 16,13-19

Milé sestry, milí bratři,

je pravidlem, že případně-li nějaká **liturgická slavnost** na neděli v mezidobí, pak se slaví a má v bohoslužbě přednost před nedělními texty a modlitbami, jakož před i jakýmkoli jinými obřady. Tak je tomu **i dnes**, o slavnosti svatých apoštolů **Petra a Pavla**.

Jejich **společná památka** se slaví již někdy od poloviny 4. století. Připomíná dočasné **přenesení** jejich **ostatků** z míst pohřbení – tam, kde dnes stojí jejich římské baziliky a kam se ostatky zase navrátily – do **katakomb sv. Šebestiána**, aby byly v bezpečí během Valeriánova pronásledování, které propuklo v polovině století třetího.

Nový Zákon, zejména Skutky apoštolů, nám podává obšírné svědectví, jak právě tito dva – **Petr a Pavel** – se stali **ústředními** lidskými postavami **nejranější církve** v prvních desetiletích křesťanství. Každý **jinak**, a přece **společně: Petr** i po Letnicích zůstal **prvním** mezi dvanácti apoštoly, mezi něž ho povolal a zvláštní postavení mu svěřil sám Pán Ježíš již během svého pozemského působení. **Pavel** nebyl z Dvanácti a pozemského Ježíše znal nanejvýš z pohledu davu. Přesto, tajemně povoláný vzkříšeným Kristem na cestě do Damašku, se stal **apoštolem národů** a co do rozsahu asi neplodnějším novozákonním svatopiscem.

Oba **přicházejí** někdy ještě před rokem 60 do Říma, kde v té době byla už živá křesťanská obec. **Petr** do ní přichází nenápadně, jako příslušník podrobeného židovského národa. **Pavel** je do Říma dopraven jako uvězněný římský občan, který se odvolal ve své při k samotnému císaři. **Oba** v Římě, někdy mezi léty 64 až 67 za císaře Nerona, nakonec umírají **mučednickou** smrtí. **Petr** je ukřižován na Neronově cirku na místě dnešního Svatopetrského náměstí a nedaleko je také pohřben; nad jeho hrobem později vyroste Svatopetrská bazilika. **Pavel** jako římský občan je s'at na místě dnešního opatství Tre Fontane, podle tří pramenů, které měly na tom místě vytrysknout. A je pohřben u Via Ostiense, kde dnes, vně starověkých městských hradeb, stojí zase jemu zasvěcená bazilika. Během 3. století jsou tedy ze svých původních míst na několik desetiletí jejich **ostatky přeneseny** právě do katakomb sv. Šebestiána u Via Appia, aby se za císaře Konstantina vrátily na svá původní místa, kde jsou uchovány a uctívány **dodnes**.

Co dnešní slavnost jako první **připomíná**, je tedy **apoštolské poslání** dnešních světců. Že se stali „apoštolskými knížaty“, jak se zpívá ve známé písničce.

Tím dnešní svátek připomíná i samu **instituci**, ustanovení **papežství**: Biskup na Petrově (a také Pavlově) **hrobě** – papež – se cítí být pokračovatelem Petrova poslání, které apoštol dostal od Pána Ježíše; být prvním mezi nástupci apoštolů, spravovat klíče od nebeského království, pást Boží stáde a povzbuzovat ostatní. V tomto ohledu je možná příznačné, že novozákonní historiografie končí příchodem evangelia právě do Říma.

Dnešní slavnost nám tak připomíná i **jedinečnost křesťanského Říma**, kde jsou hroby těchto apoštolů. Proto se také do Říma – zejména letos, v Jubilejním roce – k hrobům apoštolů (**ad limina apostolorum**) stále **putuje**. Dá-li Bůh, za tři týdny tam budeme putovat někteří i my.

Tedy apoštolské poslání, jedinečnost Petra a Pavla, instituci papežství a hroby apoštolů nám dnešní svátek může a snad i má připomenout...

Zároveň ale před nás staví Petra a Pavla i jako **světce**. Tím pádem jako **konkrétní lidi**, které Kristus povolal k apoštolské službě, i s jejich **přednostmi i slabostmi**. Jako ty, kteří se i přes své **slabosti** – anebo možná právě i pro ně – stali **svatými**.

Jako obyčejné lidi s jejich přednostmi i zápory Petra a Pavla vykresluje už sám **Nový Zákon**. Jejich slabosti někdy přímo až zdůrazňuje: Biblický text vůbec nezastírá, jak **Petr** Krista

v rozhodující chvíli třikrát **zapřel**, anebo jak po Letnicích v otázkách nutnosti dodržování rituální části Tóry častěji poněkud **pokrytecky lavíroval** mezi křesťany ze židovství a pohanokřesťany. Ani **Pavel** ve svých listech své vlastní **slabosti** nepopírá, ba se jimi přímo **chlubí**. A to s odůvodněním, že tak se skrze jeho apoštolskou službu o to více může ukázat **Kristova moc**. A tak dále.

Apoštolové **nebyli dokonalí**, ani jejich **nástupci** nejsou dokonalí. Ani **nikdo z nás** kolem Krista – v církvi, ve shromáždění Pánově (*ekklésia kyriaké*) – **není dokonalý**. Jsme **různí** a někdy i **hrůzní**.

Ale **vztah s Kristem**, jsme-li mu aspoň trochu otevření, by nás měl **kultivovat k lepšímu**. Ne nepodobně jako kultivoval oba **apoštoly**, jako i mnohé další. Kristova milost ze slabého **Petra** učinila nakonec mučedníka, z **Pavla**, pronásledovatele křesťanů, apoštola národů.

A v tom jsou nám oba apoštolové dnes velkým **příkladem**.

Apoštolové – i nedokonalí a slabí – konali **apoštolskou i svátostnou službu**. Již Nový Zákon svědčí, jak **ostatní** křesťané, i navzdory lidským slabostem apoštolů, v jejich službě **zakoušeli** Kristovu tajemnou **přítomnost**, jeho *mystérion*, *sacramentum* jako **nedotčené**. «Petr křtí? Pavel křtí? Kristus křtí» později v parafrázi na svatého Pavla formuluje svatý Augustin. Čímž je již od rané církve **zkušeností prvních křesťanů** dosvědčen onen (později jako *ex opere operato* formulovaný) princip, že **Kristus** ve **svátostné službě** apoštolů a jejich ještě nehodnějších nástupců, biskupů a kněží, zůstává lidskou slabostí **nedotčeně přítomen**.

I to je možná dobré si právě o dnešní slavnosti **připomenout**. Třeba i v tom smyslu, že v případě Božího slova, a hlavně svátostí nejde primárně o jejich hlasatele a vysluhovatele, nýbrž o **Kristovu přítomnost** jako takovou. Svátostná přítomnost Krista je mnohem větší než lidská slabost. Což je velká **útěcha**, pro nás pro všechny...

A ještě jedno nám dnešní slavnost dvou tak lidsky asi rozdílných apoštolů – prostého židovského rybáře Petra a vzdělaného žida a římského občana Pavla – možná připomíná. Že **na dobrém díle** se mohou shodnout, sjednotit a potkat i **různí lidé**, různých povah a osudů. Že Boží moc, k dobrým volající, má sílu různé lidi pohnout ke **spolupráci**, ba k vzájemným **přátelstvím**.

Jen se je třeba této dobré Boží moc **otevřít**, jen chtít **spolupracovat**, jen se chtít o dobré dílo také s druhými **dělit**...

Milé sestry, milí bratři, je toho jistě **mnoho**, co před námi **dnešní slavnost otevírá**. Ale možná zakončíme připomínkou oné známé **legendy** z apokryfních Skutků Petrových. Vypráví, **jak** Petr po propuknutí Neronova pronásledování utíkal z Říma, aby si, povzbuzen k tomu i mnohými křesťany, zachránil život, a **jak** na staré Via Appia potkal Krista jdoucího opačným směrem. Zeptal se ho *Quo vadis, domine?* («kam kráčíš, Pane?»). Kristus mu odpověděl: *Romam eo iterum crucifigi* («jdu do Říma, abych byl znovu ukřižován»). Na to se Petr **obrátil** a do Říma se **vrátil**. Dodnes na místě tohoto setkání stojí malý **kostelík** a šlápoty v kameni mají ukazovat, kde stál Petr a kde Pán...

Můžeme věřit, že podobně se i nám chce **Kristus** tajemně **postavit** do cesty, kdykoli bychom **od něj**, od Božího Syna chtěli **utéci pryč**. Kdykoli bychom chtěli utéci, třeba **zdeptání** svými vlastními **slabostmi** a **nedokonalostmi**. Kdykoli bychom chtěli utéci **pryč** ze společenství **církve**, znechuceni někdy poněkud **toxickou** a **patologickou** atmosférou mezi námi. Kdykoli bychom chtěli utéci **od bohoslužby** a **svátostí**, třeba **pohoršení** špatným příkladem některých kněží. Kdykoli bychom chtěli utéci **od dobrých děl**, ke kterým jsme mnohdy právě společně povoláni. Kdybychom chtěli utéci **od lidí**, nebo dokonce **ze samotného života**, ať už z jakýchkoli důvodů.

Tehdy vždy, věrme, stojí **Kristus před námi** a **zve nás**. Zpátky k sobě. A zároveň i dál, dál do života, do života Božího. «Pane, ke komu bychom šli, ty máš slova věčného života»...